

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ KOCASINAN BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	15
7.	DENETİM BULGULARI.....	15
8.	EKLER.....	28

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler	8
Tablo 9: 2022 Yılı Tahakkuk ve Tahsilat Gerçekleşmeleri (TL).....	22

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması
2. Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Formlarının Düzenlenmemesi ve Cins Tashihlerinin Yapılmaması
2. Bazı Taşınmazların Tahsisinde Sürenin Belirsiz Olması
3. İdare Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması
4. Belediye Gelirlerini Oluşturan Bazı Kalemlerde Tahsilat Oranının Düşük Kalması
5. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Tahsilatın Yapılmaması
6. Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Maden Paylarının Takip ve Tahsil Edilmemesi
7. İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmayan Mükelleflerin Bulunması
8. Finansal Kiralama Hizmet Alımı İle Araç Temin Edilmesi İşinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127' nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kocasinan Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3' üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7' nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14' üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15' inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Kocasinan Belediyesinin karar organı olan Kocasinan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 38 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Kocasinan Belediyesinin teşkilat yapısında, özel kalem müdürlüğü doğrudan Başkana bağlanmıştır. Başkana bağlı 5' i memurlar arasından 1' i meclis üyeleri arasından olmak üzere 6 adet başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 30 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçi çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	660	265
Sözleşmeli Personel	-	37
Kadrolu İşçi	234	67
Geçici İşçi	-	-
Toplam	894	369
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	696

Belediyenin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu toplam 6 adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12' nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kocasinan Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Kocasinan Belediyesinin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri		39.639.215,00	6.520.000,00	19.051.000,00	65.210.215,00	62.322.122,00	2.888.093,00	0,00
02	SGK Devlet Primi Gid.		6.327.000,00	1.307.000,00	2.529.000,00	10.163.000,00	9.573.622,63	589.377,37	0,00
03	Mal ve Hiz. Alım Gid.		234.494.000,00	110.429.000,00	226.040.000,00	570.963.000,00	504.245.867,22	66.717.132,78	0,00
04	Faiz Giderleri		4.934.000,00	-461.000,00	350.000,00	4.823.000,00	4.652.098,46	170.901,54	0,00
05	Cari Transferler		8.251.000,00	1.924.000,00	2.330.000,00	12.505.000,00	11.921.346,54	583.653,46	0,00
06	Sermaye Giderleri		110.794.000,00	-77.989.000,00	479.700.000,00	512.505.000,00	298.377.018,40	214.127.981,60	0,00
07	Sermaye Transferleri		1.560.785,00	707.000,00	0,00	2.267.785,00	2.240.891,08	26.893,92	0,00
08	Borç Verme		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek		44.000.000,00	-42.437.000,00	0,00	1.563.000,00	0,00	1.563.000,00	0,00
Toplam			450.000.000,00	0,00	730.000.000,00	1.180.000.000,00	893.332.966,33	286.667.033,67	0,00

Kocasinan Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 450.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen 730.000.000,00 TL ödenekle birlikte 2022 yılı ödenek miktarı 1.180.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 893.332.966,33 TL Bütçe Gideri yapılmış, 286.667.033,67 TL ödenek iptal edilmiştir. Personel gideri niteliğindeki ödemelere uygulanan maaş düzenlemeleri ile mal ve hizmet alımlarındaki, özellikle de akaryakıt alımlarındaki fiyat artışları daha önceden oluşturulan bütçeyi büyük ölçüde etkilemiştir. Bu nedenle yıl içinde ek ödenek verilmiştir.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Oranı %
01- Vergi Gelirleri	76.158.000,00	113.928.748,18	303.755,25	113.624.992,93	150
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.739.000,00	11.003.084,52	66.712,74	10.936.371,78	162
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	12.021.000,00	21.708.938,74	0,00	21.708.938,74	181
05- Diğer Gelirler	400.479.000,00	398.315.451,49	169.718,69	398.145.732,80	99

06- Sermaye Gelirleri	680.103.000,00	286.091.000,67	0,00	286.091.000,67	42
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	
09- Red ve İadeler	-500.000,00				
Toplam	1.175.000.000,00	831.047.223,60	540.186,68	830.507.036,92	71

2022 yılında net bütçe geliri %71 seviyesinde gerçekleşmiştir. “Vergi Gelirleri” %150, “Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri” %162 oranında beklenenin üzerinde, “Sermaye Gelirleri” %42 ile beklenenin altında gerçekleşmiştir. “Diğer Gelirler’e” ilişkin gelir kalemlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %99 oranında gerçekleşmiştir. Gelirlerdeki artışta, yeniden değerlendirme oranının yüksek açıklanması ve yapılandırma kanunları sonucunda müracaat eden mükelleflerden yapılan vergi tahsilatı etkili olmuştur. Sermaye Gelirlerindeki azalışın nedeni taşınmaz satışlarının tahminden daha az olmasıdır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı %
01- Personel Giderleri	58.690.215,00	62.322.122,00	106
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.856.000,00	9.573.622,63	108
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	460.534.000,00	504.245.867,22	109
04- Faiz Gideri	5.284.000,00	4.652.098,46	88
05- Cari Transferler	10.581.000,00	11.921.346,54	113
06- Sermaye Giderleri	590.494.000,00	298.377.018,40	51
07- Sermaye Transferleri	1.560.785,00	2.240.891,08	144
08- Borç Verme	0,00	0,00	
09- Yedek Ödenekler	44.000.000,00	0,00	
Toplam	1.180.000.000,00	893.332.966,33	76

2022 yılında “Bütçe Giderleri” %76 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel Harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %106 oranında gerçekleşmiştir. Bütçe başlangıç ödeneğinde verilen personel giderleri ile gerçekleşen personel giderleri arasındaki fark, Bütçe hazırlanırken personel alımları veya personel giderlerindeki öngörülmeyen artışlardan kaynaklanmaktadır. “Mal ve Hizmet Alımları” gider kalemleri

beklenenin üstünde %109 oranında gerçekleşmiştir. “Mal ve Hizmet Alım Giderleri” ile “Cari Transferler’deki” artışlar öngörülemeden fiyat artışlarından kaynaklanmaktadır. “Faiz Giderlerine” ilişkin gider kalemleri beklenenin altında %88 oranında gerçekleşmiştir. “Cari Transferler’e” ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %113 oranında gerçekleşmiştir. “Sermaye Giderleri’nde” başlangıç ödeneğinde öngörülen tutar %51 ile beklenenin çok altında, “Sermaye Transferleri’nde” ise başlangıç ödeneğinde öngörülen tutar %144 oranında beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. “Sermaye Transferleri’ndeki” artış ise Valilik ve Belediye işbirliği ile oluşturulan şirkete ortak olunmasından kaynaklanmaktadır.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	53.144.600,80	72.523.934,23	113.928.748,18	36	57
Teşebbüs ve Mülk. Gel.	5.367.709,03	7.252.520,42	11.003.084,52	35	52
Alınan Bağış ve Yardım	9.403.362,79	17.416.176,08	21.708.938,74	85	25
Diğer Gelirler	154.264.332,63	209.369.991,76	398.315.451,49	36	90
Sermaye Gelirleri	85.014.931,75	86.820.940,94	286.091.000,67	2	230
Toplam	307.194.937,00	393.383.563,43	831.047.223,60	28	111
Red ve İadeler (-)	-350.578,02	-1.393.515,61	-540.186,68	297	-61
Net Toplam	306.844.358,98	391.990.047,82	830.507.036,92	28	112

Belediyenin 2022 yılındaki “Gelirleri” bir önceki yıla göre 438.516.989,10 TL farkla %112 artış göstermiştir. Bu kapsamda; “Alınan Bağış ve Yardım” ile “Özel Gelirler’de” 4.292.762,66 TL farkla %25, “Vergi Gelirleri’nde” 41.404.813,95 TL farkla %57, “Diğer Gelirler’de” 188.945.459,73 TL farkla %90 ve “Sermaye Gelirleri’nde” 199.270.059,73 TL farkla %230 tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda “Sermaye Gelirleri” ile “Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylardan” kaynaklanmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	---	---

Personel Giderleri	34.062.990,11	37.729.389,37	62.322.122,00	11	65
SGK Devlet Prim Giderleri	5.348.819,24	5.941.127,69	9.573.622,63	11	61
Mal ve Hizmet Alım Gid.	154.969.990,34	203.666.493,39	504.245.867,22	31	148
Faiz Giderleri	10.164.047,14	6.898.162,02	4.652.098,46	-32	-33
Cari Transferler	7.373.948,53	6.477.697,81	11.921.346,54	-12	84
Sermaye Giderleri	31.740.403,82	93.880.983,76	298.377.018,40	196	218
Sermaye Transferleri	16.450.364,21	1.004.398,00	2.240.891,08	-94	123
Toplam	260.110.563,39	355.598.252,04	893.332.966,33	37	151

Belediyenin 2022 yılındaki “Bütçe Giderleri” toplamı bir önceki yıla göre 537.734.714,29 TL farkla %151 artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında “Personel Giderleri’nin” 24.592.732,63 TL farkla %65, “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderleri’nin” 3.632.494,94 TL farkla %61 arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı maaş katsayılarındaki artıştan kaynaklanmıştır. “Mal Alım ve Hizmet Giderleri’nde” 300.579.373,83 TL farkla %148, “Cari Transferler’de” 5.443.648,73 TL farkla %84, “Sermaye Transferleri’nde” 1.236.493,08 TL farkla %123, “Sermaye Giderleri’nde” 204.496.034,64 TL farkla %218 artış olmuş, buna karşın “Faiz Giderleri’nde” 2.246.063,56 TL farkla %33 azalış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 583.702.173,53 TL, Faaliyet Geliri 557.315.274,08 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise (-)26.386.899,45 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kocasinan Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kocasinan İmar İnş. San.Tic.A.Ş.	55.000.000,00	55.000.000,00	100
2	Kay-Çev Çevre Teknolojileri San.Tic.A.Ş.	4.000.000,00	3.793.207,00	95
3	Er-Yağ San. A.Ş.	5.000.000,00	3,24	0,0000648
4	Kayseri Sera TDİOSB (Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi)	3.870.075,00	774.015,00	20

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Belediye Şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Kocasinan İmar İnş. San.Tic.A.Ş.	Erciyes Enerji Üretim A.Ş.	247.450.000,00	2.240.609,48	0,91

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kocasinan Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

- 1) Bilanço
- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "İç Kontrol Sistemi" başlıklı beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanmış ve kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması,

uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler iç kontrol bileşenleri bazında değerlendirildiğinde ise aşağıda yer verilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamı, iç kontrolün en kapsamlı ve temel unsurudur. İç kontrol sisteminin etkinliği kontrol ortamının etkinliğine bağlıdır.

Söz konusu bileşene ait Etik Değerler ve Dürüstlük, Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler, Personelin Yeterliliği ve Performansı ile Yetki Devri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

Kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı iki yıllık olarak hazırlanmaktadır. 19/12/2021 tarih ve 42 sayılı Başkanlık Oluru ile 01.01.2022-31.12.2023 yıllarını kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı onaylanmıştır.

Kurumda Etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

İş akış süreçleri yazılı olarak belirlenmiş ve personele duyurulmuştur.

Kurumda 2022 yılı içerisinde aşağıda belirtilen konularda hizmet içi eğitim verilmiştir.

- Kurumsal Etik Kuralları
- İşyeri Etiği
- Çalışan Memnuniyeti ve Motivasyonu
- İşyerinde Çalışma Yönetimi

Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Risk değerlendirmesi kurumun amaç ve hedeflerine ulaşmasını engelleyebilecek iç ve dış nedenlerden kaynaklanan faktörlerin analiz edilerek risklerin belirlenmesi ve bu risklerin etki ve olasılık açısından öneminin değerlendirilmesi faaliyetidir.

Risk Değerlendirmesi bileşeni kapsamında Planlama ve Programlama, Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

Stratejik plan; stratejik plan hazırlık süreci, amaç ve hedefler, misyon, vizyon, performans göstergeleri, durum analizi, kuruluş içi analiz ve diğer analizleri de içerecek şekilde mevzuata uygun olarak kurum tarafından hazırlanıp web sitesinde yayımlanmıştır.

Performans programı; kurum teşkilat yapısı, fiziksel kaynaklar, insan kaynakları, performans bilgileri, amaç ve hedefler, performans hedef ve göstergeleri ile faaliyetler ile idarenin toplam kaynak ihtiyacını içerecek şekilde hazırlanıp kurum web sitesinde yayımlanmıştır.

Birimlerden gelen birim risk raporları konsolide edilerek kurumsal riskler belirlenmiştir.

İdarede iç kontrol riskleri belirlenmiştir. Konsolide Risk Raporunda ve Risk Kayıt Formunda SGM 3 Referans kodu ile kaydedilmiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kontrol faaliyetleri, kurumsal hedeflerin gerçekleştirilmesinde karşılaşılan risklerin yönetilmesi ve kabul edilebilir düzeye indirilmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından tesis edilen politika, prosedür, teknik ve mekanizmalardır.

Kontrol Faaliyetleri bileşeni kapsamında, Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri, Prosedürlerin Belirlenmesi ve Belgelendirilmesi, Görevler Ayrılığı, Hiyerarşik Kontroller, Faaliyetlerin Sürekliliği ve Bilgi Sistemleri Kontrolleri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdarede ön mali kontrol sistemi İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur.

12.10.2021 tarih ve 32 sayılı Başkanlık Oluru ile iç kontrol izleme ve yönlendirme kurulu yeniden güncellenerek oluşturulmuştur.

Belediye iş ve işlemlerinin gerçekleştirilmesinde 2017 yılından itibaren FLEXCITY Yönetim Bilgi Sistemi modülleri kullanılmaktadır.

Kurumda organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Birimlere ait görev yetki ve çalışma yönetmelikleri

düzenlenmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Kurum yönetiminin zamanında ve doğru karar alması, uygun, doğru, zamanlı, geçerli ve ulaşılabilir bilginin varlığına bağlıdır.

Bilgi ve iletişim bileşeni kapsamında, Bilgi ve İletişim, Raporlama, Kayıt ve Dosyalama Sistemi ile Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdare 2020-2024 Stratejik Planını, 2022 yılı Performans programını, 2021 yılı Faaliyet Raporunu ve 2022-2023 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını hazırlayıp web sayfasında yayınlamıştır.

Kurumda veri kayıt sistemi mevcuttur. Gelen-giden evraklar ve kurum içi üretilen tüm dosyalar veri kayıt sisteminde tutulmaktadır. Bu veriler gerektiği zamanda e-imza aşamasından geçilerek ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmektedir.

İzleme Standartları

İzleme, iç kontrol sisteminin kalitesini artırmak ve sürdürmek üzere yürütülen gözetim ve değerlendirme faaliyetleridir.

İzleme Bileşeni kapsamında İç Kontrolün Değerlendirilmesi ve İç Denetim standartlarının sağlanmasına yönelik olarak;

İdare bünyesinde iç denetim birimi kurulmamış ve iç denetçi ataması yapılmamıştır.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde mevzuatın gerektirdiği hususların önemli ölçüde yerine getirildiği ancak tamamlanmadığı görülmüştür.

İç Kontrol Uyum Eylem Planının düzenlenmesine rağmen bu süreci tüm yönleriyle denetlemekle mükellef iç denetim biriminin kurulmadığı ve iç denetçi kadrolarına atama yapılmadığı görülmüştür.

İdarenin kurmuş olduğu iç kontrol sisteminin denetimi açısından eksiklikler bulunmakta olup söz konusu eksikliklerin giderilmesi halinde iç kontrol sisteminin amacına uygun bir yapıya ulaşacağı değerlendirilmektedir.

---

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kayseri Kocasinan Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

Belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60' ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallерinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60' ıncı maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik'in “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5' inci maddesinde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir. Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye

konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

17.03.2017 tarih ve 30010 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile söz konusu Yönetmelik’te değişiklik yapılmıştır. Buna göre kurumların, 31.12.2017 tarihine kadar taşınmazların fiili envanterini kural olarak maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara almaları gerekmektedir.

Yönetmelik’e göre, taşınmazların rayiç değerinin; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, taşınmazların kayıtlara alınan değerinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 187’ nci maddesine göre, maddi duran varlıklar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in ilgili hükümleri ile bu maddede geçen hükümlere göre işlem yapılmaktadır. Maddeye göre, edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınması, bu Yönetmelik’in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların ise muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 08.01.2018 tarihli ve 2018/11321 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmelik ile değiştirilen ve 01.01.2018 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren “Maddi duran varlıkların kayıt değerleri” başlıklı 26’ ncı maddesine göre, gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeliyle muhasebeleştirilmesi, herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların ise gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirilmesi, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınması gerekmektedir.

Yönetmelik’in 4’ üncü maddesine göre gerçeğe uygun değer, piyasa koşullarında muvazaasız bir işlemde bilgili ve istekli taraflar arasında bir varlığın el değiştirmesi veya bir borcun ödenmesi için belirlenen tutarı ifade etmektedir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre, kamu idarelerinin mülkiyetinde

bulunan taşınmazların rayiç değerlerinin belirlenerek ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir.

Belediyeye ait taşınmazların rayiç değer tespitlerinin yapılmadığı ve muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür. Bu durum mali tablolarda 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarının hatalı görünmesine sebep olmuştur.

BULGU 2: Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediye tarafından diğer kamu kurumlarına yapılan taşınmaz tahsislerinin muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna İlişkin İşlemler başlıklı 187' nci maddesinde “ *Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir. Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır*” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Yönetmeliğin 250 Arazi ve Arsalar hesabının işleyişinin anlatıldığı 189' uncu maddesinde tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 Arazi ve Arsalar hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 252 Binalar Hesabın niteliği başlıklı 192' nci maddesinde, “*Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*” hükmü ile “Hesabın İşleyişi” başlıklı 252 Binalar Hesabının borç ve alacak kaydına ilişkin 193' üncü maddesinde “*Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.*” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereği belediyenin tahsis ettiği taşınmazları, muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden Arazi ve Arsalar ve Binalar Hesabına alacak, Net Değer hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının da Net Değer Hesabına Alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç olarak kaydını yapması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Formlarının Düzenlenmemesi ve Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyeye ait taşınmazların kayıt işlemlerinin yapılmasında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin, taşınmazların kayıt esas ve usullerini düzenleyen hükümlerine uyulmadığı görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri" başlıklı 44' üncü maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmaz malların kaydı ile mal yönetim hesabının verilmesine ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenleneceği belirtilmektedir.

02.10.2006 Tarih ve 26307 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7' nci maddesine göre; kamu idaresi taşınmazları için, Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu, Orta Malları Formu ve Genel Hizmet Alanları Formunun düzenlenmesi gerekmektedir.

Yine aynı Yönetmelik hükümlerine göre; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerinde hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler biriminde bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Aynı Yönetmeliğin "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10' uncu maddesinde de; *"Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar"* ve *"Kayıt değişikliği işlemleri"* başlıklı 11'inci maddesine göre; *"(1) Kadaastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi,*

yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edilir.” Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere rağmen, kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için, Yönetmelikte öngörülen formlar ve icmal cetvelleri oluşturulmamıştır. Taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmasına yönelik çalışmalar yapılmamıştır.

Bu işlemlerin yapılmamış olması, Belediyeye ait taşınmazların tapuda kayıtlı olup olmama durumları ile Orta Mal veya Genel Hizmet Alanları olma hallerinin bilinmemesine sebep olmaktadır. Ayrıca taşınmazların kullanım durumlarına göre ilgili hesaplara kaydedilmemiş olması mali tablolardan bilançoda taşınmaz değerlerinin hatalı görünmesine de sebep olmuştur.

İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazları için Yönetmelikte belirtilen formlar ile icmal cetvellerinin düzenlenmesi ve taşınmazların cins tashih işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Taşınmazların Tahsisinde Sürenin Belirsiz Olması

İdare tarafından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlardan bazılarının ilişkin tahsis sürelerinin belirlenmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Diğer Kuruluşlarla İlişkiler” başlıklı 75' inci maddesinin (d) bendinde:

“Belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği; bu taşınmazların aynı kuruluşlara kiraya da verilebileceği; söz konusu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işleminin iptal edileceği; tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis yapılabileceği” belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak ve süresi en fazla 25 yıl olmak üzere, bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına belediye meclisi kararıyla tahsis edebilirler. Diğer yandan, tahsis süresinin bitiminden sonra, aynı

taşınmazın aynı idareye yeniden tahsisinin yapılabileceği de hüküm altına alınmıştır.

Mevzuatta en uzun tahsis süresi yirmi beş yıl olarak belirlenmesine rağmen, idare tarafından yapılan taşınmaz tahsislerinden bazılarının 25 yıllık azami süreye uyulmadan süresiz olarak tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Tahsisli mevcut taşınmazların tahsis sürelerinden kalan kısımlarının belirlenmesi, durumun Belediye Meclisine sunularak yeni bir karar alınması ve kalan süre kadar tahsis işleminin sürdürülmesi, tapu kayıtlarındaki şerhlerin buna göre düzeltilmesi ve yeni yapılacak tahsislerde 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine uygun olarak 25 yılı aşmayacak şekilde tahsis sürelerinin belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İdare Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

İdare tarafından kiraya verilen ve ruhsata tabi bazı işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7' nci maddesinde; sıhî işyerlerini, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır..." düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; sıhî işyerlerini, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri arasındadır. Söz konusu işletmeler için ilçe belediyelerinden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler

tarafından kapatılır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde Belediye tarafından kiraya verilen ve ruhsata tabi iş yerlerinin bilgileri Ruhsat Denetim Müdürlüğü verileri ile karşılaştırılmıştır. Bunun sonucunda ruhsata tabi olan ancak işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren bazı işyerlerinin varlığı tespit edilmiştir.

Kiraya verilen bütün işyerleri için yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 4: Belediye Gelirlerini Oluşturan Bazı Kalemlerde Tahsilat Oranının Düşük Kalması

İdarenin tahakkukunu gerçekleştirdiği bazı gelir kalemlerine mevzuatta belirtilen takip ve tahsil usullerini uygulamaması nedeniyle tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Kanunun şümulü" başlıklı 1' inci maddesinde; belediyelere ait vergi, resim, harç, para cezası gibi asli ile faiz gibi fer'i amme alacakları hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş olup Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55' inci maddesinde; amme alacağını vadesinde ödemeyen borçlulara borçlarını 15 gün içinde ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği hususlarının ödeme emri ile tebliğ edileceği ve tebliğ edilen ödeme emrinin, borcun zamanında ödenmemesi veya mal bildiriminde bulunulmaması halinde borcun cebren tahsil edileceği hususunu ihtiva edeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda, 6183 sayılı Kanun'un "Cebren tahsil ve şekilleri" başlıklı 54' üncü maddesinde; süresinde ödenmeyen amme alacaklarının cebren tahsilini sağlamak amacıyla ilgili tahsil dairesi tarafından varsa teminatının paraya çevrilmesi, borca yetecek miktardaki malların haczedilip paraya çevrilmesi, şartlar oluşmuşsa iflasının istenmesi usullerinin sırasıyla uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak, İdare tarafından sırasıyla yapılması gereken işlemler arasındaki zaman diliminin çok açıldığı, ödeme emrinin tebliğ edilmesine rağmen borcunu ödemeyen ilgililere yönelik olarak haciz işlemlerinin başlatılmadığı veya haciz işlemlerine başlansa dahi yalnızca borçlunun mallarına haciz şerhinin işlenmesi ile yetinildiği, başka bir deyişle amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmediği tespit

edilmiştir.

Bu şekildeki uygulamalar sonucunda belediye gelirlerinden bazı kalemlerin tahakkuk ve tahsilat oranlarının düşük seviyelerde kaldığı görülmüştür. Tahakkuk tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bu gelir kalemlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9: 2022 Yılı Tahakkuk ve Tahsilat Gerçekleşmeleri (TL)

Gelir Türü	Önceki Yıllardan Devreden ve 2022 Yılında Tahakkuk Eden Gelirler Toplamı	2022 Yılı Tahsilatı	Gelecek Yıla Devreden Tahakkuk	Tahsilat Oranı (%)
Arsa Vergisi	8.974.376,31	1.874.153,07	7.100.223,24	20,88
Biletle Girilmeyen Yerlere Ait Eğlence Vergisi	264.784,74	53.038,45	211.746,29	20,03
İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi	7.151.115,99	1.679.993,53	5.471.122,46	23,49
İlan ve Reklam Vergisi	6.973.844,23	1.084.565,56	5.889.278,67	15,55
Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	4.050.064,59	976.326,29	3.073.738,30	24,10
İdari Para Cezaları	1.756.235,99	79.821,08	1.676.414,91	4,50

İdarenin tahakkukunu gerçekleştirdiği bazı gelir kalemlerine mevzuatta belirtilen takip ve tahsil usullerini uygulaması, İdare tarafından tahsil edilmesi gereken Belediye alacakları için Mali Hizmetler Müdürlüğünün “Ödeme Emirleri”ni zamanında düzenlemesi ve borçluların borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Tahsilatın Yapılmaması

Belediye tarafından Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin belirlenmediği ve dolayısıyla herhangi bir tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun “Geçiş Hakkı” başlıklı 22' nci maddesinde; “*Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar.*” hükmü yer almakta, 25' inci maddesinde ise, geçiş hakkı sağlayıcısı ile işletmeci arasındaki sözleşmenin mevzuat

hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile serbestçe yapılabileceği belirtilmektedir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete’de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bu Yönetmelik'in “Geçiş hakkına ilişkin anlaşma” başlıklı 8’ inci maddesine göre de, İşletmeci ve Geçiş Hakkı Sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler. Yönetmelik’in 9’ uncu maddesinin birinci fıkrasında ise; “*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*” denilmek suretiyle geçiş hakkı ücretleri için bir üst sınır belirlenmiştir. Söz konusu ücret tarifesi 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Yönetmelik’e eklenmiştir.

İdare, telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedelleri ile ilgili olarak, Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin telekomünikasyon altapı tesislerinin kurulmasını ve geçiş hakkını da kapsayacak şekilde çıkarmış olduğu yönetmelik uyarınca söz konusu bedellerin Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edildiğini belirtmektedir. Ancak, Belediyenin mücavir alanı içinde kendi tasarrufu ve sorumluluğunda bulunan yerler bakımından geçiş hakkı sağlayıcısı olması ve geçiş hakkı bedellerini tahsil etmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat ve açıklamalar gereğince, tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle Belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve buna göre tahsilatların yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Maden Paylarının Takip ve Tahsil Edilmemesi

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yer alıp aktif olarak üretim yapan maden işletmelerinden alınması gereken maden payının takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer 97' inci maddesinin (b) bendinde "*Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2 si nispetinde belediye payı ayrılır. Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir.*" Aynı Kanun'un 98' inci maddesinde ise, "*Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun'a göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümlerinin uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14/2/2019 tarihli 7164 sayılı Kanun'un 14' üncü maddesi ile "Devlet Hakkı" başlıklı 14' üncü maddesine "*Devlet hakkının tamamı, her yıl haziran ayının son gününe kadar ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılır.*" şeklinde eklenen cümle ile Devlet payının ödeme zamanı belirlenmiştir. Buna göre, yukarıda belirtilen Kanun hükümleri gereğince maden ruhsat sahipleri, yıllık satış tutarının % 0,2 nispetindeki belediye payını, Devlet hakkının Hazineye her yıl ödenmesi zamanı olan Haziran ayının son günü mesai bitimine kadar Belediyeye yatırmak zorundadır. Belediye payının ödenmemesi veya geç ödenmesi durumunda da, 213 ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

Yapılan incelemede, belediyenin mücavir alanı içerisinde yer alıp aktif olarak üretim yapan 19 adet maden işletmesi olduğu, bu işletmelerden sadece 12 tanesinin belediye maden payını yatırdığı, geri kalan 7 maden işletmesinin maden payına ilişkin Kocasinan Belediyesi tarafından 2022 yılı içinde herhangi bir takip ve tahsilat yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi eksik olan maden payı tahakkuklarını 2023 yılında yapmıştır.

Bu itibarla, Kocasinan Belediyesi sınırları içerisinde faaliyette bulunan maden işletmelerinden Kanun'da belirtilen oranda belediye payının tahakkuk ve tahsili için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmeleri bilgilerinin temin edilerek, bu işletmelerden yıllık satış tutarlarının ve bu tutarların %0,2'si nispetinde hesaplanan belediye payının haziran ayının son günü mesai bitimine kadar Belediyeye ödenmesi konusunda gerekli işlemlerin ve buna ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılarak takip ve tahsili gerekmektedir.

BULGU 7: İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmayan Mükelleflerin Bulunması

İdare tarafından Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren birtakım işyerlerine ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmediği bu nedenle gelir kaybına neden olduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 12' nci maddesinde; belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olacağı, "Mükellef ve sorumlu" başlıklı 13' üncü maddesinde; yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu ifade edilmiş, "İstisna ve muafıklar" başlıklı 14' üncü maddesinde vergi alınmayacak ilan ve reklamlar düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Tarife ve nispet" başlıklı 15' inci maddesinde ise; dükkan, ticari, sınai müesseseler ile serbest meslek erbaplarınca çeşitli yerlere asılan ve takılan levha, yazı, resim gibi her çeşit sabit ilan ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamların metre karesinden yıllık olarak vergi alınacağı belirtilmiştir.

Bu bağlamda, Belediyenin yetki ve sorumluluk sahasında faaliyet gösteren 20 adet işyeri örnekleme yapmak suretiyle seçilmiş olup yapılan yoklama neticesinde 6 adet işyerinin ilan ve reklamlarına ilişkin vergi tahakkukunun yapılmadığı ve 3 işyerinin ise eksik beyanda bulunduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, ilan ve reklam vergisi mükellefiyetine ilişkin denetim, yoklama ve tespitlerin düzenli yapılmaması Belediyenin gelir kaybına uğramasına sebebiyet vermekte olup İdarenin ilan ve reklam vergisi mükellefi işyerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması konusunda gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir.

BULGU 8: Finansal Kiralama Hizmet Alımı İle Araç Temin Edilmesi İşinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından 2022 yılında finansal kiralama yöntemiyle temin edilen 34 araca ilişkin hizmet alımının hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "307 Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı" başlıklı 238' inci maddesinde;

“Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı, mahalli idarelerin finansal kiralama işlemlerinden doğan ve vadesi bir yılı geçmeyen borçları ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan faaliyet dönemi sonunda vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.” Denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin “407 Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı” başlıklı 307’ nci maddesinde ise;

“Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı, mahalli idarelerin finansal kiralama işlemlerinden doğan ve vadesi bir yılı aşan borçların izlenmesi için kullanılır.” Hükmü yer almaktadır.

307 ve 407 nolu hesaplara hangi durumlarda borç ve alacak kaydı yapılacağı ve hesapların işleyişi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 239 ve 308’ inci maddelerinde açıklanmıştır.

Yapılan incelemede İdare tarafından finansal kiralama yöntemiyle temin edilen 34 araca ilişkin hizmet alımının 258 nolu Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinden de anlaşılacağı üzere;

- Finansal kiralama işlemlerinden doğan ve vadesi bir yılı geçmeyen borçlar ile finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan faaliyet dönemi sonunda vadesi bir yılın altına inenlerin için 307 Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar hesabı,

- Mahalli idarelerin finansal kiralama işlemlerinden doğan ve vadesi bir yılı aşan borçların izlenmesi için ise 407 Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı kullanılmalıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Telekomünikasyon Geçiş Hakkı Bedellerinin Takibinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olup, Sayıştay Denetim Raporunun diğer bulgular kısmında 5' inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Taşınmaz Formlarının Düzenlenmemesi ve Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olup, Sayıştay Denetim Raporunun diğer bulgular kısmında 1' inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olup, Sayıştay Denetim

			Raporunun denetim görüşünün dayanağı bulgular kısmında 1' inci bulgu olarak düzenlenmiştir.
Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almış olup, Sayıştay Denetim Raporunun denetim görüşünün dayanağı bulgular kısmında 2' inci bulgu olarak düzenlenmiştir.